

Katarzyna Błażuk i Stefan Kawalec

Opodatkowanie działalności opartej o platformy cyfrowe

Aby zaprzestać dyskryminacji tradycyjnych form działalności gospodarczej i zapobiec przyszłej zapaści finansów publicznych

Prezentacja na warsztaty naukowe:

„Struktura i efektywność polskiego systemu podatkowego”

Organizatorzy

CASE, CenEA, Uczelnia Łazarskiego, Przedstawicielstwo KE w Polsce

Warszawa, 25-26 marca 2019

O czym mówimy?

Działalność określana mianem „gospodarka cyfrowa” (np. Facebook, Google) lub „ekonomia współdzielenia” (np. Airbnb, Blablacar, Uber).

Wspólne cechy:

- A. Umykają obciążeniom fiskalnym (podatki i składki na ubezpieczenia społeczne) w Polsce.
- B. Działalność prowadzona za pośrednictwem sieci cyfrowej lub w całości rejestrowana i rozliczana w tej sieci.

Negatywne konsekwencje cechy A:

- 1) Dyskryminacja działalności prowadzonej w tradycyjnych formach (np. taksówkarze);
- 2) Uszczuplenie dochodów fiskalnych.

Konsekwencje cechy B:

- 1) Możliwość bardzo szybkiego wzrostu skali działalności. Przy zachowaniu status quo – doprowadzi to do zapaści finansów publicznych.
- 2) W przypadku wprowadzenia rozwiązań fiskalnych, koszty poboru oraz kontroli danin publicznych będą niewielkie, a uniknięcie obciążeń fiskalnych – niemożliwe.

Umykanie obciążeniom fiskalnym w kraju działalności - przykłady

Google

- 1) Płaci w USA 6 mld dol. podatków, a w Wielkiej Brytanii 30 razy mniej, mimo że ma tam tylko 3-krotnie mniej użytkowników.*
- 2) Udział Google'a w całym rynku reklamowym w Polsce (pod względem wydatków netto) wynosi 12,2 proc., a w rynku reklamy internetowej 36,2 proc. Daje to ok. 1,2 mld zł wpływów z reklamy w skali roku. Mimo to, Google Poland w 2017 r. wykazał 318 mln zł przychodów i zapłacił w Polsce jedynie 12,5 mln zł podatku.*

Uber

Kierowca Ubera podpisuje umowę ze spółką holenderską a nie z Uber Poland. Kierowcy Ubera nie odprowadzają składek do ZUS (zawierają z partnerami umowy zlecenia, dzieła, najmu auta). Tradycyjni taksówkarze odprowadzają z tytułu składek do ZUS ok. 1,3 mld zł rocznie.**

* Na podstawie: Anna Słojewska z Brukseli, Anna Cieślak-Wróblewska, Michał Duszczyk, Urszula Zielińska, „Internet wymyka się podatkom”, *Rzeczpospolita*, 22 lutego 2019, A20-A21.

** Anna Rozwadowska, „Uber kontra podatki”, *Gazeta Wyborcza*, 22 lutego 2019, s. 13.

Propozycje Komisji Europejskiej

Rozwiązanie docelowe – objęcie działalności powiązanej z terytorium danego kraju podatkiem CIT poprzez rozszerzenie pojęcia stałego zakładu. Podatkiem w danym państwie objęte będą firmy spełniające co najmniej jeden z poniższych warunków:

- a) przychody ze świadczenia usług cyfrowych użytkownikom znajdującym się w tym państwie członkowskim - powyżej 7 mln EUR rocznie;
- b) liczba indywidualnych użytkowników w tym państwie - powyżej 100 tysięcy;
- c) liczba korporacyjnych użytkowników - powyżej 3 000.

Rozwiązanie przejściowe - podatek obrotowy wysokości 3% od przychodów osiągniętych w wyniku świadczenia usług cyfrowych związanych z użytkownikami znajdującymi się w danym państwie członkowskim UE, dla firm, które spełniają jednocześnie dwa warunki:

- a) łączne przychody w skali światowej - powyżej 750 mln EUR rocznie;
- b) przychody podlegające opodatkowaniu w UE – powyżej 50 mln EUR rocznie.

Do przychodów objętych podatkiem należą w szczególności przychody z tytułu **reklam** udostępnianych użytkownikom, a także **przekazywania danych o użytkownikach** innym podmiotom.

Brak jednolitego rozwiązania unijnego nie wyklucza możliwości wprowadzenia rozwiązań przez poszczególne kraje lub grupy krajów w UE

- Polska opowiadała się za wprowadzeniem rozwiązań unijnych.
- Sprzeciw państw UE, w których rozliczają się wielkie, międzynarodowe korporacje, korzystające z przyjaznych systemów podatkowych (m.in. Irlandia), a także Szwecji i Danii.
- Niektóre kraje przymierzają się do wprowadzenia rozwiązań krajowych.
- Warto podjąć próbę uzgodnienia jednego rozwiązania, które wprowadzą działające w porozumieniu kraje, popierające ideę opodatkowania.
- Nie wyklucza możliwości samodzielnego wprowadzenia podatku, jeśli próby koordynacji z innymi krajami nie przyniosą rezultatu w rozsądnym czasie.

Ryzyka i obawy w przypadku samodzielnego opodatkowania gospodarki cyfrowej

- Zaszkodzenie mniejszym firmom lokalnym.
- Utrudnienie powstawania start-upów technologicznych.
- Kraj może być omijany przez firmy prowadzące działalność na platformach cyfrowych, przez co lokalni użytkownicy Internetu i konsumenci zostaną odcięci od rozwiązań technologicznych i aplikacji wnoszących nową jakość w różnych dziedzinach życia.
- Przekazanie nadmiernej władzy aparatowi podatkowemu.
- Negatywna reakcja różnych grup użytkowników usług dostarczanych na platformach cyfrowych (którzy posiadają zdolność do szybkiej mobilizacji w celu podjęcia akcji publicznych).
- Negatywna reakcja i lobbing gigantów cyfrowych.
- Negatywna reakcja USA.

Konieczne jest rozwijanie krajowych zdolności do konstruowania i analizowania rozwiązań fiskalnych dla działalności cyfrowej

Badanie działalności cyfrowej z punktu widzenia fiskalnego:

- Analiza preferencji/dyskryminacji fiskalnej (ocena skali obciążeń z tytułu danin publicznych w porównaniu z tradycyjnymi formami działalności gospodarczej).
- Analiza jurysdykcji (gdzie są rejestrowane dochody z działalności w Polsce i gdzie są płacone z tego tytułu podatki).
- Szacunek skali działalności różnych form gospodarki opartej o platformy cyfrowe.
- Szacunek ubytku wpływów fiskalnych.

Konstruowanie i analiza rozwiązań fiskalnych:

- Dyskusja nad generalnymi zasadami.
- Szczegółowe projekty rozwiązań podatkowych.
- Analiza ryzyk związanych z projektowanymi rozwiązaniami.
- Empiryczna analiza efektów rozwiązań fiskalnych, które zostały lub zostaną zastosowane w wybranych państwach świata.

Generalne zasady opodatkowania gospodarki cyfrowej

Hipotezy do dyskusji

1. Przypisanie podatku do terytorium, na którym znajdują się klienci – użytkownicy platform

- Przykład: obecny podział podatku CIT między samorzady proporcjonalnie do liczby pracowników podatnika CIT na terenie danej JST.

2. Powszechność opodatkowania

- Niezależnie od skali firmy i etapu działalności firmy. Po to by ograniczyć możliwości uniknięcia podatku poprzez zmianę formy działalności lub rozpoczęcie działalności od nowa, w innej firmie.
- Propozycje KE nie spełniają warunku powszechności.

3. Stawki podatku powinny być bardzo umiarkowane

- Ze względu na fakt pełnej transparentności i brak możliwości unikania podatku.
- Priorytetem powinno być osiągnięcie powszechności.
- W przypadku samodzielnego wprowadzania podatku obrotowego, stawka powinna być znacznie niższa niż proponowana przez KE, po to aby ograniczyć ryzyka. Nie wyklucza to możliwości podniesienia stawki w przypadku wprowadzenia podatku przez inne kraje.

Zakończenie

- Wiele powodów może uzasadnić powstrzymanie się przed samodzielnym wprowadzeniem podatku.
- Warto jednak odwołać się do doświadczeń z innymi przypadkami patologii i anomalii w systemie podatkowym:
 - wyłudzenia i unikanie płacenia VAT;
 - preferencje fiskalne dla zatrudniania pracowników na tzw. umowy cywilno-prawne.
- Utrzymywanie anomalii w odniesieniu do działalności cyfrowej może mieć w przyszłości daleko większe negatywne konsekwencje ekonomiczne, społeczne, a także polityczne niż wspomniane przypadki VAT i umów cywilno-prawnych.
- Dlatego należy możliwie szybko objąć działalność prowadzoną w oparciu o platformy cyfrowe obciążeniami fiskalnymi na rozsądnych zasadach.

Dziękujemy za uwagę

Kontakt

Katarzyna Błazuk

kblazuk@capitalstrategy.pl
+48-603-700-830

Stefan Kawalec

skawalec@capitalstrategy.pl
+48-601-295-985